

הצעת חוק שירות בני ישיבות הסדר וישיבות גבוהות ציוניות, התשע"ב-2012 של

חה"כ זבולון אורלב ואחרים (פ/4127) – ערר על החלטת ועדת השרים

לענייני חקיקה

" אבקש לערער למליאת הממשלה על החלטת ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 15.7.12 בעניין הצעת חוק שירות בני ישיבות הסדר וישיבות גבוהות ציוניות, התשע"ב-2012 של חה"כ זבולון אורלב ואח' (פ/4127).

להלן נימוקי לערר:

הצעת החוק קובעת כי המדינה תפריד בחקיקה בין לומדי התורה של הישיבות הגבוהות במגזר הדתי ללומדי התורה בישיבות החרדיות. מגישי ההצעה רואים את סוגיית ביטול חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם כ"סכסוך" שקיים בין המדינה לחרדים, ולא כסוגיית הערך המיוחד של לימוד התורה בארץ ישראל.

נושא הצעת החוק הינו בעל חשיבות רבה ובעל השלכות והשפעות עמוקות שיש בהן כדי ליצור פירוד וקרע בעם.

נראה כי מגישי ההצעה מנסים להגביר את הקיטוב בין המגזר החרדי למגזר הכללי ועל כן ראוי שהממשלה, תבחן את הנושא בכובד ראש ובאופן מעמיק, תמצא פתרון מאחד ומחבר, ולא תיתן יד להצעות חוק פרטיות, פופוליסטיות ובלתי אחראיות.

לאור האמור, אבקשך להביא נושא זה לדיון מעמיק במליאת הממשלה בכל ההשלכות הנובעות מהצעת חוק זו."

מוגש על-ידי השר משולם נהרי

**כ"ח בתמוז התשע"ב
18 ביולי 2012**

מצ"ב החלטה מספר חק/2817 של ועדת השרים
לענייני חקיקה מיום 15.7.2012 והצעת החוק פ/4127

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/2817 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 15.07.2012.

חק/2817.

הצעת חוק שירות בני ישיבות הסדר וישיבות גבוהות ציוניות,
התשע"ב-2012 של חה"כ זבולון אורלב ואחרים (פ/4127)

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 56 בתקנון לעבודת הממשלה – לתמוך בקריאה הטרומית בהצעת חוק שירות בני ישיבות הסדר וישיבות גבוהות ציוניות, התשע"ב-2012 של חה"כ זבולון אורלב ואחרים (פ/4127) ובתנאי שההצעה תשולב ותתמזג עם הצעת חוק ממשלתית (להלן - הצעה ממשלתית) בנושא במהלך הליכי החקיקה. אם לא תונח הצעה ממשלתית, יימשכו הליכי החקיקה בתיאום עם הממשלה ובהסכמת שר הביטחון ושר המשפטים.

הכנסת השמונה-עשרה

יוזמים: חברי הכנסת זבולון אורלב
אורי אורבך
יריב לוין

4127/18/פ

הצעת חוק שירות בני ישיבות הסדר וישיבות גבוהות ציוניות, התשע"ב-2012

הגדרות

1. (א) בחוק זה –

"חוק שירות ביטחון" – חוק שירות ביטחון [נוסח משולב],
התשמ"ו-1986¹;

"ישיבה" – ישיבה או כולל, שמתקיימים בהם לימודים תורניים בלבד,
והכלולים ברשימה שקבע לעניין זה השר לפי סעיף 6;

"עיסוק" – כל עבודה שמקובל לקבל בעבורה שכר, בין שהיא נעשית
בשכר ובין שנעשית שלא בשכר, הכשרה מקצועית, וכן כל עיסוק
אחר שקבע השר;

"השר" – שר הביטחון.

(ב) לכל שאר המונחים בחוק זה תהיה המשמעות הנודעת להם בחוק
שירות ביטחון.

דחיית שירות

2. לבקשת מיועד לשירות ביטחון, רשאי השר לדחות, בצו, את מועד התייצבותו
לרישום, לבדיקה רפואית או לשירות ביטחון (להלן – צו דחיית שירות) אם
התמלאו בו כל אלה:

(1) הוא לומד בישיבה באופן סדיר, בהיקף שלא יפחת מארבעים וחמש
שעות בשבוע, למעט בתקופות חופשה שקבע השר;

(2) הוא אינו עוסק בכל עיסוק נוסף על לימודיו בישיבה;

(3) הוא הצהיר, בתצהיר שנ ניתן בהתאם לסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח
חדש], התשל"א-1971², כי מתקיימים בו התנאים בפסקאות (1) ו-(2);

¹ ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

(4) ראש הישיבה שבה הוא לומד אישר בכתב כי מתקיים בו התנאי שבפסקה (1) והתחייב כי כאשר יחדל להתקיים בו התנאי האמור יודיע על כך לפוקד בתוך 30 ימים.

הוראות בדבר מתן 3. (א) צו דחיית שירות יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה אחת. הצו

(ב) השר רשאי לחזור ולתת צו דחיית שירות כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שהתצהיר והאישור לפי סעיף 2(3) ו-4(4) יינתנו מחדש עובר למתן כל צו.

(ג) צו דחיית שירות יינתן לכל מי שמתקיימים בו התנאים שבסעיף 2, וכן התנאים המוקדמים שנקבעו לפי סעיף 13(א)2, אלא אם כן שוכנע השר שצורכי הביטחון של מדינת ישראל אינם מאפשרים זאת.

תנאים לדחיית 4. צו דחיית שירות מותנה בכך שימשיכו להתקיים במי שהצו חל עליו התנאים האמורים בסעיף 2(1) ו-2(2) כל עוד הצו בתוקפו. שירות

חובות מי שחל עליו 5. (א) מי שחל עליו צו דחיית שירות וחדל להתקיים בו אחד מהתנאים שבסעיף 2(1) או 2(2), חייב להתייצב בלשכת הגיוס הקרובה למקום מגוריו בתוך 30 ימים. צו

(ב) הסתיימה תקופת תוקפו של צו לפי חוק זה, חייב מי שמועד התייצבותו נדחה, להתייצב בתוך 14 ימים בלשכת הגיוס כאמור בסעיף קטן (א), אם לא נקבע מועד אחר להתייצבותו.

רשימת ישיבות 6. השר יקבע את רשימת הישיבות המוכרות לעניין חוק זה על פי המלצת איגוד ישיבות ההסדר או ועד הישיבות הגבוהות הציוניות, ובהתאם לאמות מידה שקבע.

לימוד בישיבת 7. (א) בסעיף זה – הסדר או בישיבה גבוהה ציונית

"ישיבה גבוהה ציונית" – ישיבה גבוהה שאינה ישיבת הסדר, המעודדת לשירות צבאי, ושמתקיים בה אחד מאלה:

(1) 60% לפחות מתלמידי שלושת השנתונים הוותיקים מבין השנתונים שהחלו את לימודיהם בישיבה בתשע השנים האחרונות התגייסו לשירות סדיר בצה"ל;

(2) תלמידיה משלבים שירות סדיר בצה"ל במסגרת לימוד שש-שנתית, שנקבעה בהמלצת ועד הישיבות הגבוהות הציוניות;

(3) תלמידיה משלבים שירות סדיר מלא בצה"ל במסגרת לימוד חמש-שנתית, שנקבעה בהמלצת ועד הישיבות הגבוהות הציוניות;

"ישיבת הסדר" – ישיבה המיועדת למשרתים בשירות משולב, שנקבעה בהמלצת איגוד ישיבות ההסדר ;

"שירות משולב" – שירות סדיר המשלב פרק זמן או פרקי זמן של שירות צבאי פעיל ופרקי זמן של לימוד בישיבת הסדר בתנאים של שירות ללא תשלום או בישיבה גבוהה ציונית.

(ב) יוצא צבא רשאי לשרת בשירות משולב ובלבד שבקשתו אושרה על פי הכללים שנקבעו בפקודות הצבא.

(ג) מיועד לשירות ביטחון שבקשתו לשרת בשירות משולב אושרה, ייקרא לשירות משולב לתקופה שלא תפחת מתקופת השירות שהוא חייב בה לפי חוק שירות ביטחון, בתוספת של 12 חודשים.

(ד) השר יקבע את הכללים להפעלת השירות המשולב ואת אמות המידה לאישור בקשות לפי סעיף זה.

עונשין 8. סעיפים 46 עד 48 לחוק שירות ביטחון יחולו בכל הנוגע לחוק זה, בשינויים המחויבים.

תחולת חוק שירות ביטחון 9. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מסמכות השר לפי סעיף 36 לחוק שירות ביטחון.

(ב) הוראות סעיפים 37 ו-38 לחוק שירות ביטחון יחולו על צווים לפי חוק זה, בשינויים המחויבים.

(ג) בכל עניין שלא הוסדר בחוק זה, יחולו הוראות חוק שירות ביטחון.

ביצוע ותקנות 10. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, בין השאר בעניינים אלה :

(1) הדרכים והמועדים להגשת בקשות לפי חוק זה ;

(2) תנאים מוקדמים להגשת בקשה לפי סעיף 2 ;

(3) התנאים והכללים להכרה בישיבה לפי סעיף 6 ואופן פרסום רשימת הישיבות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לאחרונה קבע בית המשפט העליון כי חוק דחיית שירות לבני ישיבות שתורתם אומנותם, התשס"ב–2002 ("חוק טל"), אשר נחקק לפני כעשור כהוראת שעה, אינו חוקתי וזאת בשל פגיעתו החמורה בשוויון. החוק עתיד שלא להתחדש והמנגנון החוקי שהסדיר את הפטור לבני ישיבות שתורתם אומנותם עתיד לעבור שינויים במסגרת חוק חדש אשר יקבע קריטריונים חדשים לדחיית השירות צבאי.

כמעט בלי משים ובלי שהדבר יעורר דיון ציבורי, יחד עם ביטולו של חוק דחיית שירות לבני ישיבות שתורתם אומנותם, בוטל גם המנגנון הקבוע בסעיף 9 לחוק הנ"ל הקובע את המסגרת החוקית המאפשרת

את שירותם של בני ישיבות ההסדר. ברי לכל כי לא הייתה כל כוונה לבטל את התשתית החוקית עליה מיוסד השירות המשולב של חיילי ישיבות ההסדר. השופט מלצר אף התייחס במסגרת פסק הדין וקבע בקצרה כי אין הכוונה לפגוע בשירותם של חיילי ישיבות ההסדר. אלף וחמש מאות בני ישיבות ההסדר המתגייסים בכל שנה תורמים רבות במסגרת שירותם הסדיר ומהווים כוח חשוב ואיכותי ראשון במעלה במסגרת מערך המילואים.

בשנת התשנ"א קיבל מפעל ישיבות ההסדר את פרס ישראל. בנימוקי השופטים צויין בין השאר כי "ישיבות ההסדר מגשימות בדרכן המיוחדת את החזון הציוני, בשילוב של ספרא עם סייפא. מפעל ישיבות ההסדר הוא חידוש ויצירה מקורית במדינת ישראל המתחדשת, שלאחר חורבן מרכזי התורה באירופה בשואה ונעשתה למרכז לימוד התורה. בחורי ישיבות ההסדר הפזורים ברחבי המדינה, ובעיקר ביישובי פיתוח וספר, משתלבים בחיי החברה במקום לימודם, תוך מילוי כל החובות כלפי המדינה. בני התורה ואנשי החיל הלומדים בישיבות ההסדר משמשים גם דוגמה למיזוג גלויות ולקליטת עלייה. בני ישיבות הסדר הצטיינו בשירותם הצבאי במסירות נפש במערכות על תקומת ישראל. בוגרי ישיבות ההסדר נוטלים חלק פעיל במשימות שהמדינה עומדת לפניהן ומגשימים לימוד וקיום של תורת ישראל יחד עם יישוב ארץ ישראל ועם אהבת עם ישראל".

הצעת החוק מעגנת את שירותם הסדיר של בני ישיבות ההסדר והישיבות הגבוהות הציוניות, שתלמידיהם מתגייסים באחוז גיוס גבוה ביותר, ומבקשת להעניק למפעל מבורך זה את התשתית המשפטית לה הוא זקוק על מנת להמשיך ולהתקיים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"א באדר התשע"ב – 5.3.12